

НАПИСАННЯ ДОСЛІДНИЦЬКОЇ РОБОТИ

Поради від редакторів EASE

ease

European Association
of Science Editors

in collaboration with

Research
Square

Поради від редакторів EASE

Ці рекомендації спрямовано на те, щоб допомогти науковцям у всьому світі представляти результати своїх досліджень і коротко пояснити, як писати повні, лаконічні та зрозумілі рукописи.

Зміст

/ Перед початком написання.....	4
/ Написання першого проекту	14
/ Доопрацювання проекту та додавання деталей ...	18
/ Рисунки й таблиці.....	24
/ Додатковий матеріал	33
/ Препрінт-сервери.....	36
/ Подання рукопису.....	38
/ Супровідний лист.....	43
/ Про це керівництво	44

Перед початком написання

Оберіть свій журнал

Хоча багато дослідників обирають журнал уже після завершення роботи над рукописом, наполегливо рекомендується визначитися з журналом перед початком написання, адаптувати структуру, зміст, стиль, мову та обсяг рукопису, відповідно до редакційних стандартів обраного видання. Журнал, який ви оберете для подання, може суттєво вплинути на шанси вашої статті потрапити на етап рецензування або публікації, а отже, – і на вплив, який ваша робота матиме у вашій галузі.

Найпоширенішими причинами негайної відмови у публікації є невідповідність статті цілям і сфері журналу або недотримання інструкцій для авторів. Розуміння того, що саме хоче публікувати журнал, і відповідність вашої роботи його редакційним цілям і вимогам, є ключем до успішного подання.

Існує низка деталей, які слід врахувати та дослідити в обраних вами журналах, аби зробити найкращий вибір і підвищити шанси на проходження рецензування.

✓ Підготовка короткого переліку

Перш ніж детально досліджувати потенційні журнали, варто скласти список імовірних кандидатів.

Ваші посилання – журнали, на які ви посилалися у своїй роботі, можуть стати хорошими варіантами для публікації.

Рекомендації колег – колеги, які вже мають публікації, можуть надати корисні поради, особливо якщо вони ознайомляться з проектом вашої статті.

Індексовані бази даних – пошук за назвою статті та ключовими словами у спеціалізованих базах даних може запропонувати кілька відповідних журналів.

Веб-сайти видавців та інструменти рекомендацій – такі ресурси можуть успішно підбирати журнали за подібною тематикою, часто вказуючи відсотковий рівень відповідності.

Після складання попереднього списку журналів можна скоротити його, зважаючи на ваші пріоритети або вимоги спонсорів чи установи, як-от швидкість публікації, широта аудиторії, відкритий доступ чи репутація журналу.

✓ Місія, цілі та сфера

Розділ "Місія, цілі та сфера" журналу, також відомий як розділ "Про журнал" або за подібними назвами, – це перше місце, де можна знайти інформацію щодо відповідності вашої статті вимогам журналу.

У цьому розділі можуть бути зазначені теми, методи дослідження, типи статей і формати, які публікує журнал. Переконайтеся, що ваша робота відповідає цим темам.

Заяви про те, що публікація має робити нові або вагомні внески до галузі, указують на те, що журнал прагне отримати суттєво нові, інноваційні дослідження чи теоретичні досягнення. Розуміння тонкощів місії журналу – це перший крок для оцінювання реалістичності подання вашої статті до цього журналу.

✓ Цільова аудиторія

Хто має читати вашу статтю, хто є аудиторією журналу, до якого ви плануєте подати роботу? Чи буде вона цікава дослідникам широкого кола або вузькопрофільним спеціалістам? Чи є журнал виданням певного товариства, в якому аудиторія та автори переважно складаються з його членів, або ж він більш широко доступний і впливовий?

Цілі та сфера журналу можуть описувати його цільову аудиторію та спільноту, якій він служить, зокрема, в аспектах професійної сфери, статусу в академічному середовищі, галузі промисловості чи іншого прикладного контексту, виходячи за межі читачів, що зацікавлені у першоджерельних дослідженнях.

Географічний і регіональний фокус також може бути важливим фактором при виборі журналу, до якого подавати статтю. Це може бути очевидним не одразу, тому зверніть увагу, що означають слова "міжнародний" або згадки про певні регіони та країни в назві журналу.

Деякі журнали приймають статті з усього світу, що орієнтовані на будь-яку аудиторію. Проте інші міжнародні журнали можуть приймати тільки ті роботи, які мають глобальну актуальність і застосування або виконані авторами з міжнародним досвідом, що збирали глобальні дані.

Регіональні журнали з назвами, що містять згадки про країни або території (зокрема, журнал EASE, European Science Editing), можуть бути розташовані в цих регіонах, але приймати роботи з будь-якої країни світу за умови широкого й глобального інтересу.

Перевірте дозволені мови подання. Багато регіональних журналів публікуються кількома мовами (включно з англійською) або навіть двома чи трьома мовами. Залежно від галузі знань багато регіональних журналів публікують роботи винятково англійською.

✓ Інструкції/настанови для авторів

Недотримання вимог, таких як структура дослідження та статті, форматування, обсяг слів, кількість рисунків, таблиць або посилань часто стає причиною негайного відхилення роботи.

Уважно прочитайте вимоги до подання та інструкції, аби переконатися, що ваша стаття відповідає їм, а також правильно відформатована перед поданням до обраного журналу.

Важливо також впевнитися, що журнал зможе забезпечити необхідні послуги для певних аспектів вашої статті. Наприклад, публікація зображень часто вимагає певних умов, які можуть поширюватися на інші структурні елементи вашої роботи. Якщо у вашій статті має бути багато великих детальних діаграм чи фотозображень, або колір є важливим для розуміння роботи, перевірте, чи має обраний журнал можливість опублікувати їх.

Цей документ містить деталі та поради щодо деяких загальних вимог до форматування, але перевірка конкретних рекомендацій журналу перед поданням є обов'язковою.

Використовуйте таблицю [EASE для швидкої перевірки подань](#), щоб записати вимоги журналу та переконатися, що всі необхідні матеріали готові перед поданням.

/ Стандарт журналу

Різні характеристики, процеси та статуси допомагають визначити стандарти журналу, і кожна з них може мати різну важливість при виборі місця для подання. Деталі про процеси рецензування, редакційні колегії, мету та спрямованість, інструкції для авторів, етичні та редакційні політики, моделі відкритого доступу, редакційні процеси, показники цитування та альтернативні метрики, використання постійних ідентифікаторів та індексація в базах даних – це все характеристики, що сприяють формуванню високих стандартів якості.

Крім того, інші характеристики журналу також можуть вплинути на ваше рішення, тому важливо, щоб редакційні політики були прозорими й детально висвітлювали всі аспекти процесу публікації, а також стосувалися доброчесності досліджень та етичних питань. Подальше використання вашої статті (та додаткових матеріалів) залежатиме від політики журналу щодо прав, ліцензування та цифрового збереження. Якщо ваша сфера досліджень є динамічною та висококонкурентною, вас може зацікавити журнал, який дозволяє публікацію препринтів.

Показники цитування, такі як Journal Impact Factor і науковий рейтинг журналів Scopus (SJR), а також місце журналу в предметній категорії бази даних можуть бути використані як показники популярності або якості журналу, які часто застосовують в академічних оцінках і при отриманні звань. Однак, хоч ці метрики є дійсними вимірюваннями середньої цитованості журналу за певний період, вони не є надійними для оцінювання цінності окремих статей чи науковців і не можуть допомогти обрати відповідний журнал для подання вашої роботи.

Зверніться до [Заяви EASE щодо некоректного використання імпаکت-факторів](#) для отримання додаткової інформації про використання метрик цитування при оцінюванні журналів і дослідників.

/ Рецензування

Рецензування зазвичай вважають однією з ключових ознак якісних журналів. Опитування показали, що багато дослідників вважають процес рецензування корисним, оскільки він забезпечує інформативні коментарі та допомагає покращити їхні рукописи ([Publons Global State of Peer Review 2018](#), [Editage Author Perspectives On Academic Publishing: Global Survey Report 2018](#)).

Перед поданням переконайтеся, що журнал має відповідну заяву або опис процесу рецензування, який деталізує процес подання та рецензування, а також окреслює етичні обов'язки редакторів і рецензентів.

Найпоширеніші форми рецензування передбачають збереження анонімності рецензентів та/або авторів, але дедалі більше журналів упроваджують різні форми відкритого рецензування. Відкрите рецензування спрямоване на покращення процесу рецензування з використанням підходів, що сприяють співпраці, відкриваючи наукову дискусію між автором і рецензентом, роблячи роботу рецензентів видимою та надаючи їм належного визнання.

Тип рецензування, який застосовує журнал, може вплинути на те, як ви оформите своє подання, і на ваші очікування від процесу рецензування.

Щоб дізнатися більше про рецензування, ознайомтеся з [інструментарієм EASE для рецензентів](#) і редакторів. Це допоможе вам зрозуміти, що саме редактори та рецензенти враховують під час розгляду вашого рукопису.

Швидкість публікації

Швидкість публікації може залежати від багатьох факторів редакційного процесу. Деякі журнали на своїх веб-сайтах надають статистику за такими показниками, як середній час рецензування, час від першого подання до публікації та час від прийняття до публікації.

Якщо цю інформацію не вказано, ви можете оцінити її, переглянувши дати подання, прийняття та публікації деяких нещодавно опублікованих статей на сайті журналу, або ж звернутися до колег, які вже подавали статті до обраного вами журналу, щоб дізнатися про їхній досвід.

Видимість

Вибір правильного журналу допомагає вам донести результати вашої роботи до цільової аудиторії, щоб ваші дослідження були прочитані, застосовані та стали основою для подальших досліджень. Що більше підтримки надає журнал для залучення аудиторії, то краще.

Індексація у великих базах даних, таких як Web of Science і Scopus, або в спеціалізованих, як-от Medline, PubMed, Centre for Agriculture and Biosciences International (CABI), International Food Information Service (IFIS) FSTA Journal Database, Chemical Abstracts Service та інших, може підвищити видимість вашої роботи.

Крім того, виконання необхідних технічних вимог журналу може суттєво сприяти підвищенню видимості, читабельності та цитованості опублікованих матеріалів. Такі вимоги залежать від програмного забезпечення та інфраструктури, які використовує журнал, і не завжди є очевидними для дослідників. Проте ви можете перевірити, чи має цільовий журнал ідентифікатор статті (DOI), ідентифікатор автора (ORCID), чи підтримує він обмін метаданими, що значно сприяє поширенню

опублікованих матеріалів у різних академічних базах даних, репозиторіях і сервісах публікацій.

Крім академічних баз даних журнали можуть допомагати у просуванні статей на ширшу аудиторію, залучаючи різні стратегії, як-от публікації у соціальних мережах, кампанії за тематичними напрямками, участь у конференціях та інші ініціативи, що також може бути важливим фактором у виборі журналу для подання статті.

На додаток до показників цитованості альтернативні метрики, такі як AltMetric і PlumX, можуть допомогти вам зрозуміти аудиторію читачів журналу, наскільки швидко люди взаємодіють із публікаціями. Крім надання уявлення про потенційну видимість, яку журнал може запропонувати вашій роботі, альтернативні метрики дозволяють дізнатися більше про аудиторію читачів, що допомагає краще зрозуміти цілі та сферу журналу та визначити, чи підходить він для вашого подання.

✓ Відкритий доступ і підписка

Відкритий доступ може значно підвищити видимість і доступність вашої роботи. Залежно від особистих уподобань або вимог спонсорів чи установ розгляньте можливість публікації вашої роботи з відкритим доступом замість передплатної/платної/закритої статті.

"Справжній" відкритий доступ зазвичай визначається використанням ліцензій Creative Commons (CC) або інших відкритих ліцензій.

Перевірте політику журналу щодо умов відкритого доступу, щоб уникнути затримок у поданні чи публікації вашої статті.

Розгляньте фінансові аспекти та можливі витрати:

- Чи маєте ви необхідні кошти, якщо виберете журнал, який вимагає оплату за відкритий доступ (зокрема, APC – плата за опрацювання статті)?
- Чи має ваша установа угоду з видавцем або журналом, що покриває витрати на APC?
- Чи пропонує ваш цільовий журнал знижки або звільнення від оплати, на які ви можете претендувати?

Скористайтеся ресурсом Directory of Open Access Journals (DOAJ), щоб ознайомитися з APC журналів або знайти журнали, де можна публікувати безплатно.

Перевірте вимоги ваших спонсорів чи установ щодо негайного або відкладеного відкритого доступу, типу ліцензії та прав, зокрема, чи має бути ваша стаття опублікована під ліцензією CC BY (з обов'язковим зазначенням автора) або чи дозволено видавцю взяти авторське право? Чи визначені права, що зберігаються за автором? [SHERPA RoMEO](#) є корисним ресурсом, що

надає інформацію про політику відкритого доступу видавців і журналів, з оглядом ліцензійних опцій, дозволів на самоархівування та умов щодо прав, які доступні авторам.

✓ Дослідницька та публікаційна етики

Дослідницька та публікаційна етики є важливими аспектами, за якими журнали мають ретельно стежити. Якісні журнали надають інформацію про стандарти, яким мають відповідати автори під час проведення досліджень і звітування щодо них, а також описують свої редакційні процеси та підзвітність.

Комітет з етики публікацій ([COPE](#)) є авторитетною організацією у сфері публікаційної етики, з якою варто ознайомитися, якщо ви новачок у процесі подання або раніше не відвідували їхній сайт. Багато журналів є членами цієї організації та можуть розміщувати позначення або заяви від COPE на своїх сайтах.

Це дає впевненість, що журнал дотримується високих стандартів, надає читачам інформацію про те, як він розглядає випадки порушення етики досліджень і вирішує можливі конфлікти, а також дає вам, як автору, можливість подати скаргу, якщо ви вважаєте, що ваша стаття була неетично оброблена під час редакційного процесу.

✓ Резюме

Цей розділ описує деякі загальні характеристики журналів, які можуть допомогти вам ухвалити рішення щодо вибору місця для подання вашої роботи та спрямувати до найбільш відповідних та ефективних варіантів. З часом ви можете скласти список журналів у вашій спеціалізованій області,

які є найбільш релевантними для вашої роботи, та ознайомитися з їхніми конкретними вимогами. Ваше подання може бути не прийняте журналом, який Ви обрали першим, але ретельний вибір допоможе уникнути загального неприємного враження та розчарувань від негайного відхилення.

✓ Як ідентифікувати хижацькі журнали

Цей розділ надає короткий огляд деяких загальних характеристик хижацьких журналів:

- Погано представлений, відсутнє форматове оформлення, непослідовно оформлені статті.
- Заяви про наявність рецензування, але мало доказів того, що воно справді проводиться.
- Заяви про дуже швидке рецензування, включаючи обіцянки публікації протягом кількох днів.
- Заяви про дуже високий імпакт-фактор із посиланнями на бази даних, назви яких схожі на відомі бази даних, що часто надають платні метрики.
- Дуже високі рівні самоцитовання у статтях.
- Перебування у переліках баз даних, що призначені для особистих профілів, а не для індексів журналів, таких як ORCID або ResearchGate.
- Редакційні ради, в яких фігурують люди, що не відповідають реальним особам за зазначеними установами.
- Веб-сайти, які копіюють стиль і контент відомих або високоякісних журналів, навіть копіюючи та розміщуючи статті з цих журналів.

Для детальнішої інформації та методів виявлення проблемних журналів зверніться до відповідної літератури, включаючи: книгу [The Predator Effect: Understanding the Past, Present and Future of Deceptive Academic Journals](#) автора Саймона Ліакра; огляд [What is a predatory journal? A scoping review](#), що опублікований членами Центру журналології; вебсайт [The Open Scholarship Initiative](#) Піка Андерсона; ініціативу [Think.Check.Submit](#) і діяльність [COPE](#).

Вивчення інструкції/настанов для авторів

Знайдіть ці документи для обраного вами журналу на його веб-сайті (інколи в розділі "Про журнал"). Завантажте їх та уважно ознайомтеся, а потім підготуйте свій рукопис, відповідно до цих вимог.

Залежно від дисципліни оберіть відповідні настанови щодо звітності.

Мережа [EQUATOR \(Enhancing the QUALity and Transparency Of health Research\)](#)

[Network](#) надає доступ до сотень настанов щодо звітності, здебільшого для біомедичних наук, але деякі приклади правильної звітності EQUATOR можна застосувати й в інших дисциплінах.

Корисні алгоритми допомагають вам вибрати найбільш відповідну настанову. Ось кілька популярних прикладів:

Randomised trials	CONSORT
Observational studies	STROBE
Animal pre-clinical studies	ARRIVE

Для звітності з аспектів статі та гендеру автори можуть звернутися до настанов [EASE Sex and Gender Equity in Research \(SAGER\)](#) і чек-листа [SAGER guidelines](#). Ці настанови пропонують системний підхід до використання та редагування інформації про стать і гендер у проектуванні досліджень, аналізі даних, звітуванні про результати та інтерпретацію досліджень.

Домовтеся про авторство

Міжнародний комітет редакторів медичних журналів (ICMJE) надає корисні рекомендації, які актуальні не тільки для медичних статей: [ICMJE | Рекомендації | Визначення ролі авторів та осіб, що зробили свій внесок](#). Згідно з ICMJE авторство має базуватися на:

- / значному внеску до концепції або дизайну роботи; або до отримання, аналізу чи інтерпретації даних для роботи;
- / написанні роботи або критичному її перегляді для важливого інтелектуального контенту;
- / остаточному схваленні версії, що буде опублікована;
- / згоді бути відповідальним за всі аспекти роботи, забезпечуючи належне розслідування та розв'язання питань, що стосуються точності або цілісності будь-якої частини роботи.

Дослідження у багатьох дисциплінах мають підвищену тенденцію до колаборацій і включають команди дослідників, які суттєво сприяють статті. Для формального визнання різних типів внеску журнали використовують таксономію ролей учасників ([CRedit](#)), щоб визнавати індивідуальні внески, зменшити спори щодо авторства та полегшити співпрацю. Варто зазначити, що через тяглі обговорення журнали по-різному приймають зміни. Деякі зберігають авторство, але оголошують внески, відповідно до CRedit, інші – перейшли до моделі внеску, а деякі –

комбінують моделі авторства та внеску. Тому важливо уважно читати інструкції журналу щодо авторства та/або внеску.

Авторство має бути узгоджено перед початком написання та підтверджено перед поданням рукопису.

Спори щодо авторства на етапах подання та публікації можуть затримати або навіть перешкодити публікації вашої статті, тому важливо, щоб кожен автор був належним чином визнаний і включені лише легітимні автори.

Після введення великих мовних моделей, таких як ChatGPT, більшість великих видавців оприлюднили рекомендації щодо їхнього використання для написання наукових статей. COPE також опублікував [заяву щодо використання інструментів штучного інтелекту \(ШІ\)](#). Загалом інструменти ШІ можна використовувати для поліпшення тексту та створення анотацій із завершених рукописів, але вони не мають бути включені до переліку авторів чи співавторів. Треба зберігати обережність, звертаючись до таких моделей з проханням запропонувати посилання, оскільки є деякі свідчення, що вони надають посилання, яких не існує.

Для того, щоб відрізнити дослідників і забезпечити точну належність авторства та/або внеску, журнали все більше використовують Open Researcher and Contributor ID ([ORCID](#)). Це унікальний постійний цифровий ідентифікатор, який можна пов'язати з кожною вашою професійною діяльністю та деталями, такими як афіліації, гранти, публікації, рецензування, без необхідності ручного оновлення. Ви можете [зареєструватися](#) безплатно та використовувати свій ORCID для обміну інформацією з іншими системами, що забезпечить вам визнання всіх ваших внесків.

Написання першого проєкту

Наукова стаття має розповідати історію: це може бути повний опис тривалого складного дослідження або коротка розповідь про простий експеримент чи частину більшого дослідження. За будь-якого випадку вона має містити чітке повідомлення, яке охоплює чотири основні моменти (Bradford Hill A. Reasons for writing. BMJ 1965 2: 870).

- / Вступ – Які питання взято за мету дослідження та чому.
- / Методи – Що було зроблено.
- / Результати – Що було показано.
- / Обговорення/Висновок – Значення вашої наукової розвідки в контексті інших досліджень.

Журнали можуть поєднувати деякі з цих розділів або мати додаткові, але ці чотири є основними. Оберіть результати, які необхідні для відповіді на дослідницьке питання, що описане у статті. Вони стануть основою для ваших рисунків і таблиць.

На цьому етапі ви можете використовувати марковані списки або нотатки: головне – зібрати всю необхідну інформацію та розподілити її за відповідними розділами рукопису.

/ Вступ

Коротко поясніть, чому ця тема важлива, зважаючи на аудиторію журналу. Для загального журналу потрібно дати загальний огляд, тоді як для спеціалізованого журналу – надати більше подробиць.

Опишіть, що вже відомо з опублікованої літератури. Для добре вивчених тем цитуйте систематичні огляди або мета-аналізи. Для новіших досліджень цитуйте оригінальні роботи.

Переконайтеся, що у вас є ці посилання під рукою, і перечитайте основні моменти, аби впевнитися у їх правильному цитуванні. Для організації та анотації посилань використовуйте одну з безплатних систем керування посиланнями ([Zotero](#) чи [Mendeley](#)). На основі вашої оцінки літератури визначте дослідницьку прогалину, яку ваше дослідження заповнює.

Багато журналів наразі вимагають від авторів опису літературного пошуку, який використано для ідентифікації статей, що інформують про дослідження або сприяють формальним оглядам літератури. Зокрема, дивіться розділ

"докази до дослідження" у "Research in context" у статті [Крукова та ін. в eClinicalMedicine](#).

Чітко вкажіть ваші дослідницькі цілі або питання, на які ви намагалися відповісти. Сформулюйте дослідницькі питання. Замість дослідницьких питань можна використовувати одну або кілька гіпотез.

Методи

Деталі про використані методи є надзвичайно важливими. Не опускайте інформацію про методи через обмеження за кількістю слів. Деякі методи можна описати в додатку, але методи для всіх основних результатів мають бути в основному тексті. Деякі журнали не враховують методи в ліміті слів.

Перевірте в обраному вами журналі, яким підзаголовкам він надає перевагу, як мають бути позначені формули та рівняння. Для рівнянь використовуйте Microsoft Equation Editor, Math Type, LaTeX Equation Editor або подібний інструмент.

Детально опишіть як було проведене дослідження. За необхідності опишіть умови дослідження, клітини, тварин (вид, вік, стать), людей-учасників (вік, стать або гендер, етнічну належність), критерії включення та виключення, походження аналізованого матеріалу, ужиті заходи, які дані було зібрано, обладнання (модель, виробник, місто, країна) та хімікати (місто, країна, чистота, якщо це важливо).

Усі фактори, які могли вплинути на результати, мають бути враховані.

Якщо деякі методи вже були опубліковані, то посилайтеся на них і надавайте короткий опис, підкреслюючи будь-які відхилення від опублікованої версії.

Якщо ви цитуєте метод, що описаний у публікаціях іншими мовами або мовами, що недоступні для широкого кола, поясніть його детально у вашому рукописі.

Деякі журнали мають окремий розділ для статистичного аналізу, де розкривають такі питання, як розрахунок розміру вибірки, кількість вимірювань, аналіз даних, статистичні тести та програмне забезпечення, що було використано. Це має відповідати вашому плану статистичного аналізу, що ви могли б опублікувати або зареєструвати як частину протоколу дослідження.

Звітуйте про відповідність етичним стандартам щодо прав пацієнтів (включаючи інформовану згоду), тестування на тваринах, охорони довкілля тощо.

Результати

Описуйте основний результат так, як його визначено у ваших цілях, потім – вторинні результати, а також будь-які аналізи чутливості або пост-хок аналізи чи додаткові експерименти, яких не було в оригінальному плані.

Якщо ваше дослідження включає відбір матеріалу або учасників, використовуйте діаграму потоку для ілюстрації профілю дослідження як рисунку (див. [CONSORT](#)).

Для досліджень за участі людей надайте демографічні дані, включаючи вік, стать або гендер, етнічну належність та іншу релевантну базову інформацію в таблиці.

Усі таблиці та рисунки мають бути згадані в основному тексті статті та пронумеровані в порядку, в якому вони з'являються в тексті.

Не опускайте "незручні" дані, які не підтверджують вашу гіпотезу. Негативні або неочікувані результати мають бути повністю представлені.

Залишайтеся сфокусованими: не повідомляйте про результати, які не сприяють розкриттю теми статті. Якщо ви вважаєте, що їх варто опублікувати, але вони не виправдовують окремої публікації, включіть їх до додатка (доповнення).

/ Обговорення/Висновок

Підбийте підсумок своїх результатів, що пов'язані з цілями, які зазначено наприкінці вступу.

Порівняйте основні результати з опублікованими даними максимально об'єктивно. Якщо ваші результати збігаються та доповнюють уже опубліковані дослідження, ви можете зробити це досить коротко. Якщо ваші результати не відповідають опублікованим роботам, розгляньте всі можливі причини таких відмінностей і запропонуйте спосіб, як ці питання можуть бути досліджені в майбутніх роботах.

Деякі журнали мають розділ обмежень. Це охоплює як можливі слабкі місця в методології (зокрема, якщо ви не змогли виміряти деякі змінні), так і причини, чому ваші результати можуть не бути узагальненими (зокрема, результати дослідження на одному виді можуть не бути застосовні до інших видів).

Завершіть основними результатами та практичним значенням вашого дослідження або його можливими наслідками для майбутніх досліджень.

Деякі журнали мають підзаголовки в обговоренні: перевірте інструкції вашого цільового журналу та дотримуйтесь його формату.

/ Проєкт завершено

Вітаємо! Ви завершили перший етап. Відкладіть рукопис на кілька днів.

Можливо, ви могли б попросити старшого дослідника або навіть молодших

колег переглянути його, щоб перевірити, чи зрозуміло ваше повідомлення, чи наявна вся необхідна інформація для розкриття теми. Ваш рукопис має передавати результати вашого дослідження, тому він повинен бути добре зрозумілий для читачів.

Тим часом ви можете продовжувати працювати над вашими графіками й таблицями, списком літератури, розділом методів у деталях і додатковим матеріалом, що необхідний для статті (див. далі).

Доопрацювання проєкту та додавання деталей

Деяким людям легше писати багато, а потім скорочувати до основного, інші – вважають за краще збільшувати обсяг поступово. Використовуйте підхід, який вам подобається. Коли Ви закінчите, прогляньте рукопис, пам'ятаючи про наступні моменти.

- ✓ Текст має бути зв'язним і логічно організованим із кожною інформацією у правильному розділі (зокрема, не вводьте до дискусії нові висновки).
- ✓ Кожен абзац бажано починати з тематичного речення, наступні речення далі розкривають тему.
- ✓ Інформація, що наведена в одному розділі, не має повторюватися в інших розділах основного тексту.
- ✓ Переконайтеся, що всі таблиці та рисунки необхідні. Таблиці призначені для даних, де важливі абсолютні значення. Цифри призначені для демонстрації тенденцій чи закономірностей. Інформація з таблиці не має повторюватися у рисунках (і навпаки). Довгі списки даних не мають повторюватися в тексті.
- ✓ Назви та підписи таблиць і рисунків мають бути інформативними й давати змогу зрозуміти таблицю чи рисунок окремо, без звернення до тексту, який його описує у статті. Проте, підписи мають бути максимально стислими.
- ✓ Якщо однотипні дані представлені в кількох таблицях або на кількох рисунках, то формат їх пояснень має бути подібним. Деякі журнали містять методологічні деталі в підписах до рисунків і таблиць: перевірте цільовий журнал.

Принципи посилання на вашу роботу

Переконайтеся, що ви процитували посилання, щоб підтримати всі твердження стосовно факту або де ви зазначаєте думки інших людей. Не ігноруйте роботу, яка не узгоджується з вашим висновками або гіпотезою: викладіть збалансований аргумент.

До списку посилань включіть усі деталі, що необхідні для їх знайдення у базі даних або в інтернеті. Включіть постійний ідентифікатор, зокрема DOI (Digital Object Identifier), якщо такий є. Уникайте цитування недоступних або недійсних посилань.

Якщо ваше дослідження засноване на наявному наборі даних або ви посилаєтесь на набори даних у вашій статті, переконайтеся, що ви належним чином процитували джерело. Детальні вказівки щодо використання та цитування даних у науковій літературі можна знайти у FORCE11 спільній декларації принципів цитування даних ([FORCE11 Joint Declaration of Data Citation Principles](#)) для детальних указівок щодо використання та цитування даних у науковій літературі.

Кілька стилів цитувань широко використовують в академічних журналах. Вибір стилю цитування часто залежить від академічної дисципліни та конкретних рекомендацій журналу або публікації. Деякі з найпопулярніших наведені нижче.

- Перевірте, чи є обмеження на кількість посилань, перевірте опубліковані статті в цільовому журналі, щоб побачити, чи дозволено будь-яку гнучкість, а потім дотримуйтеся рекомендованої межі.
- Для видань не англійською мовою наводьте оригінальну назву, що транслітерована за англійськими правилами, якщо це необхідно, а потім – її переклад англійською мовою у квадратних дужках.
- Препринти можуть бути наведені як посилання та мають бути ідентифіковані як такі. Деякі журнали також ідентифікують їх в основному тексті.
- Посилаючись на веб-матеріали, укажіть URL-адресу та дату доступу, наприклад, www.ease.org.uk/publications, 23 серпня 2023 року.
- Посторінкові посилання чи інформацію знизу кожної сторінки використовують у журналах з деяких галузей знань. Перевірте цільовий журнал.
- Не включайте неопубліковану роботу до списку посилань: якщо потрібно, опишіть роботу в основному тілі статті та отримайте дозвіл від автора твору на цитування (зокрема, особисте спілкування, Yateendra Joshi, 2023).

Журнали встановлюють вимоги до стилю форматування ваших посилань в інструкціях для авторів. Як видно з наведених нижче прикладів, відмінності між стилями цитування є незначними, але важливими.

Хоча зазвичай їх називають стилями цитування, вони охоплюють загальні принципи написання роботи. Серед інших вони апелюють до питання використання активного/пасивного стану. Попри традиційну схильність наукових праць до використання пасивного стану, найбільш широко вживані

такі, як APA, Chicago, ACS та IEEE, що дотримуються стратегії використання активного стилю, коли це доцільно. Активний стан зазвичай приводить до письма, що вирізняється чіткістю та лаконічністю у такий спосіб, читач швидше його розуміє.

Harvard:	Розповсюджений у Великій Британії та Австралії, широко використовують у журналах різних галузей (Прізвище автора(ів), Ініціал(и) імені, (Рік) Назва статті, Назва журналу, Номер тому (Номер випуску), Номери сторінок. DOI: xxxxx).
Vancouver:	В основному використовують у медицині та біологічних науках (Прізвище автора (ів) Ініціали. Назва статті. Назва журналу. Рік; Том (Випуск): Діапазон сторінок. DOI: xxxxx).
APA (American Psychological Association):	Зазвичай використовують у соціальних науках, таких як психологія, соціологія та освіта (Автор, А. А., Автор, В. В., & Автор, С. С. (рік). Назва статті. Назва журналу, номер тому (номер випуску), діапазон сторінок. DOI: xxxxx).
MLA (Modern Language Association):	В основному використовують у гуманітарних науках, включаючи літературу, мови та культурологію (Прізвище автора, ім'я. Назва статті. Назва журналу, номер тому, номер, рік, сторінки. DOI: xxxxx).
IEEE (Institute of Electrical and Electronics Engineers):	Переважно використовують у технічних сферах, особливо в інформатиці та інженерії ([1] А. А. Прізвище та ін., Назва статті, Назва, том. х, номер. х, сторінки. xxx-xxx, рік. DOI: xxxxx).
ACS (American Chemical Society):	Використовують у галузі хімії (прізвище автора, ініціал(а). назва статті. назва журналу. рік, том (випуск), діапазон сторінок. DOI: xxxxx).

Щоб раціоналізувати процес керування літературою, ми наполегливо рекомендуємо використовувати програмне забезпечення для керування списком використаних джерел. Є багато різних доступних програм, але найвідомішими є два популярні та безоплатні варіанти – [Zotero](#) та [Mendeley](#), які охоплюють велику колекцію стилів цитування. Ці інструменти не лише допомагають упорядковувати, обмінюватися та цитувати літературу, але й дозволяють зберігати відповідні матеріали безпосередньо з веб-переглядача.

Ці програми легко інтегруються з текстовими процесорами, такими як MS Word і Google Documents, що дозволяє без особливих зусиль робити цитування в тексті. Одним кліком миші ви можете перемикатися між різними стилями посилань. Однак, хоч ці інструменти й автоматизують

більшу частину процесу, остаточною відповідальністю за забезпечення точного списку літератури лежить на вас. Обов'язково ретельно вчитайте свої посилання.

Багато журналів дозволяють подавати додаткові матеріали, починаючи від наборів даних і комп'ютерного коду до великих таблиць, рисунків/фотографій, відео, анімації або звуку. Ці додаткові матеріали мають бути належним чином процитовані в основному рукописі, відповідно до рекомендацій, що встановлені журналом.

Однак для більш ефективного й доступного підходу розгляньте можливість зберігання матеріалів у таких цифрових репозиторіях, як [Zenodo](#), [Figshare](#), [Open Science Framework \(OSF\)](#). Цей варіант особливо вигідний, оскільки депоновані матеріали отримують ідентифікатори DOI (на різних рівнях ієрархії, якщо необхідно), що дозволяє їх цитувати з основного рукопису, як і будь-яку іншу публікацію. Це забезпечує належну атрибуцію та ширшу доступність додаткового вмісту, тим самим підвищуючи відтворюваність і, можливо, навіть збільшуючи швидкість цитування.

Назва та анотація

Це найбільш поширені й, таким чином, найважливіші частини вашого рукопису. Ви можете мати робочу назву та анотацію, але ретельно вчитайте їх після того, як закінчите основний текст вашого рукопису.

Назва

Створення назви може бути досить складним, з огляду на те, що вона має одночасно інформувала та залучала читача. Різні дослідження титульних атрибутів, таких як довжина, характер, структура, контекст і мова, указують на різний вплив або його відсутність на кількість цитувань статті, що може значно відрізнятися в різних наукових дисциплінах.

Наукові статті повинні мати об'єктивні, однозначні, інформативні назви, які відображають її зміст. Деякі журнали, особливо з біомедичних дисциплін, включають результати в назві, зокрема, Factor x , що збільшує змінну y , інші – ні, зокрема, вплив фактору x на y .

Якщо це доцільно, зазначте період дослідження та місце проведення, наукову назву досліджуваного організму та первинний результат. Включіть експериментальний дизайн (зокрема, тематичне дослідження або рандомізоване контрольоване дослідження).

Назва має бути в цілому зрозуміла для фахівців в інших сферах; аббревіатури, особливо менш відомі – широкій спільноті.

Перевірте ваш цільовий журнал на наявність конкретної інформації про заголовки, включаючи будь-які обмеження за довжиною.

/ Анотація

Анотація (резюме) є обов'язковою частиною статті у більшості наукових дисциплін для всіх типів робіт. Однак для деяких коротких типів робіт (зокрема, коротке повідомлення) або деяких гуманітарних дисциплін анотація не потрібна.

Анотація відіграє ключову роль у залученні уваги читачів, і це, зазвичай, розділ статті, який найбільше читають. Журнали все частіше використовують структуровані реферати, які відображають організацію роботи. У цьому форматі розглядають чотири фундаментальні питання (див. Написання першої чернетки – чорнового варіанту роботи).

Аргументація доцільності та Завдання (Вступ) – Коротко пояснити, чому ця тема важлива, на яке(і) питання ви прагнули надати відповідь.

Методи – опишіть, як ви проводили дослідження. Включіть деталі всіх методів, що було використано для збирання та аналізу даних для первинного результату й точного опису статистичного аналізу.

Результати – Для всіх досліджень повідомляють про основні результати та результати основних аналізів. Для досліджень із залученням людей коротко підсумуйте дати початку та закінчення, кількість учасників, стать або гендер, етнічну належність і віковий діапазон.

Обговорення/Висновок – Опишіть основні результати ваших висновків та їх наслідки для практичного застосування або майбутніх досліджень.

Навіть якщо журнал явно не вимагає структурованої абстрактності, наратив усе одно має бути створений із чітко структурованою рамкою.

Анотацію зазвичай створюють на завершальній стадії процесу написання після того, як всі розділи статті завершені та узгоджені авторами.

Дотримуйтесь рекомендацій цільового журналу щодо структури, обсягу, скорочень і джерел цитування для різних типів статей.

/ Корисні поради щодо анотації

Не посилайтесь на рисунки або таблиці в анотації.

Не цитуйте в анотації посилання, якщо вони не є абсолютно необхідними (тоді надайте інформацію в дужках: автор, назва, рік).

Використовуйте ключові слова в анотації задля полегшення пошуку вашої статті в інтернеті.

Слідкуйте за тим, щоб вся інформація, яка наведена в анотації, відповідала основній частині статті.

Для клінічних випробувань слідкуйте за рефератами CONSORT. Якщо ліміт кількості слів у журналі для рефератів занадто короткий, дотримуйтеся CONSORT for Abstracts і повідомте редактора про причини перевищення кількості слів.

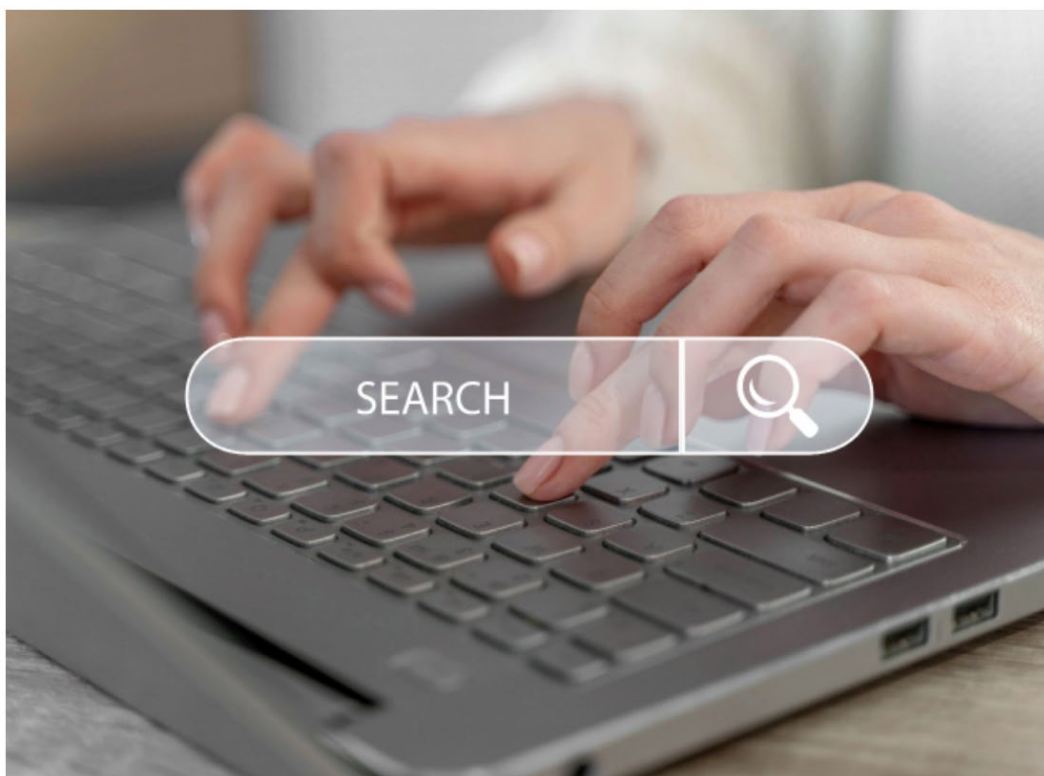
У гонитві за найширшою читацькою аудиторією та з метою охоплення багатомовності деякі журнали виходять за рамки оригінальної мови статей і публікують анотації іншими мовами, вибирають довші/розширені анотації іншими мовами або представляють інформацію простою мовою.

Інноваційні підходи включають візуальні, графічні (зокрема, інфографіка), аудіо або мультимедійні реферати. Перевірте свій цільовий журнал.

/ Список ключових слів

Ключові слова – це терміни, які використовують для визначення теми вашої статті та допомагають читачам знаходити її у базі даних. Більшість журналів мають обмеження на кількість ключових слів, які ви можете надати, тому переконайтеся, що ви дотримуетесь цих даних, але обов'язково включайте дозволenu кількість слів.

Включіть усі відповідні наукові терміни та будь-які додаткові слова, що допомагають контекстуалізувати та описати ключові деталі вашої статті, які не вказано в заголовку. Слідкуйте за тим, щоб ключові слова були специфічними для вашої статті. Додайте більш загальні терміни, якщо ваше дослідження має міждисциплінарне значення.

Рисунки й таблиці

Рисунки й таблиці слід використовувати не як заміну тексту, а для ілюстрації ваших висновків або для допомоги читачеві зрозуміти складні дані чи відобразити взаємозв'язки між даними. Таким чином, вони мають бути включені лише там, де це необхідно для надання інформації, що має відношення до відповіді на дослідницьке питання та його вдосконалення.

Використовуйте таблиці, коли важливі точні числові значення. Використовуйте цифри, щоб демонструвати порівняння або тенденції. Виберіть найбільш відповідний формат між таблицею або рисунком, не дублюйте одні й ті самі дані в обох форматах.

Рисунки й таблиці мають бути очевидними та зрозумілими через їх назву, основний текст і підпис, без посилання на навколишній текст.

Пам'ятайте про прийнятне та неприйнятне редагування зображень. Журнали, які використовують інструменти виявлення маніпуляцій із зображеннями, можуть відхилити ваш рукопис, якщо подані вами зображення не відповідають стандартам журналу.

Якщо ви відтворюєте раніше опублікований матеріал (зокрема, таблицю, рисунок або фотографію), перевірте статус авторських прав на нього. Якщо його було опубліковано у відкритому доступі, перевірте, чи не є застосована ліцензія CC більш обмеженою за ліцензію Creative Commons, яку використовує ваш цільовий журнал. Якщо це так, то примітка про більш обмежувальну ліцензію CC має бути додана до підпису/легенди разом із посиланням на джерело.

Якщо матеріал не було раніше опубліковано у відкритому доступі, вам потрібно спитати дозволу у власника авторських прав. У багатьох журналах це можна зробити за допомогою кнопки запиту авторських прав на веб-сторінці статті, як у цьому прикладі.

Original Article

A multidimensional journal evaluation framework based on the Pareto-dominated set measured by the Manhattan distance

Xinxin Xu, Ziqiang Zeng, Yurui Chang

First Published: 12 August 2023

[Abstract](#) | [Full text](#) | [PDF](#) | [References](#) | [Request permissions](#)

/ Таблиці

Використовуйте таблиці, коли важливо відобразити абсолютні числові значення ваших висновків або при узагальненні великих обсягів інформації (див. приклад на наступній сторінці).

Кожен стовпець або рядок повинен мати заголовок, що включає одиниці виміру, які застосовано.

Виберіть правильне вирівнювання для кожного стовпця.

- / Якщо всі числа у стовпці мають спільну одиницю та всі є цілими числами, вирівняйте числа по правому краю (одиниці вишиковують у лінію з одиницями, десятки – у ряд із десятками тощо).
- / Якщо числа в стовпці мають спільну одиницю та містять десяткові значення, вирівняйте числа за десятковим дробом.
- / Якщо числа у стовпці не мають спільної одиниці, вирівняйте їх по лівому краю, щоб підкреслити той факт, що вони не мають арифметичних відносин.

Опустіть дані, які не є інформативними (зокрема, видаліть стовпець, якщо він містить однакові значення в усіх рядках – замість цього підсумуйте у виносці).

Однак не залишайте жодну клітинку у таблиці порожньою; використовуйте «Не застосовується», «Недоступно», «Не виявлено» або подібне для пояснення відсутності у клітинці даних.

Якщо проведене дослідження вимагає статистичного аналізу, то обов'язково представляють результати статистичного аналізу в таблицях і вказують статистично значущі відмінності.

Використовуйте аббревіатури тільки у випадку, коли це необхідно для послідовності або якщо не вистачає місця для цілих слів. У підписах або виносках визначте всі аббревіатури та символи, які не є очевидними (зокрема, смуги похибок можуть позначати стандартне відхилення, стандартну помилку або довірчі інтервали).

Table 3. Sensory evaluation of muffin formulations

Attribute/sample	Control	F1	F2
Appearance			
yellow colour	(12.3±1.9) ^a	(1.0±0.7) ^b	(0.9±0.6) ^b
golden brown colour	(0.0±0.0) ^b	(12.7±0.9) ^a	(13.3±1.2) ^a
variation of pore size	(3.5±1.6) ^b	(11.9±1.2) ^a	(12.6±1.2) ^a
sticky to touch	(4.7±1.0) ^b	(13.5±0.8) ^a	(13.8±0.9) ^a
dry to touch	(10.6±1.7) ^a	(1.7±0.8) ^b	(2.0±0.8) ^b
crumbly when pulled apart	(12.4±1.3) ^a	(2.6±1.4) ^b	(3.7±1.3) ^b
uneven top surface	(1.7±0.8) ^b	(10.6±1.6) ^a	(11.2±1.3) ^a
uniformity of colour	(13.4±1.4) ^a	(12.4±1.1) ^a	(12.2±1.0) ^a
Aroma			
sweet	(9.7±1.9) ^b	(13.4±1.0) ⁵	(13.1±1.2) ^a
egg-like	(9.3±0.7) ^a	(0.3±0.48) ^b	(0.3±0.5) ^b
pumpkin-like	(0.0±0.0) ^c	(9.8±1.3) ^b	(11.4±1.8) ^a
fruity	(0.0±0.0) ^b	(4.7±2.0) ^a	(5.8±1.6) ^a
caramel-like	(0.9±0.6) ^b	(3.9±1.7) ^a	(3.8±1.8) ^a
Taste			
sweet	(14.2±0.8) ^a	(12.2±0.9) ^b	(12.3±1.0) ^b
egg-like	(9.3±1.5) ^a	(0.0±0.0) ^b	(0.00±0.00) ^b
fruity	(2.3±1.2) ^b	(4.7±1.9) ^a	(5.6±1.0) ^a
flour-like	(6.1±1.2) ^a	(3.5±1.3) ^b	(3.5±1.6) ^b
insipid (flavourless)	(0.6±0.5) ^b	(0.2±0.4) ^b	(1.6±1.0) ^a
bitter	(0.8±0.6) ^a	(1.9±1.6) ^a	(1.6±1.0) ^a
Mouthfeel			
crunchy	(1.4±0.5) ^b	(6.0±0.8) ^a	(5.1±1.4) ^a
tooth packing	(5.4±1.3) ^a	(6.3±1.6) ^a	(5.7±1.5) ^a
tongue film-forming	(6.1±1.2) ^a	(4.8±1.3) ^a	(5.0±1.2) ^a
salivating	(7.1±1.2) ^b	(8.9±1.2) ^a	(8.9±1.0) ^a
dry	(8.9±1.0) ^a	(3.2±1.3) ^b	(3.3±1.9) ^b
sticky	(5.4±1.4) ^b	(8.9±0.7) ^a	(8.7±0.9) ^a
difficult to bite	(2.7±1.5) ^a	(2.2±0.8) ^a	(2.7±1.2) ^a
soft	(8.5±1.6) ^a	(7.9±1.1) ^a	(7.6±1.4) ^a
Aftertaste			
sweet	(12.2±1.2) ^a	(11.1±1.2) ^a	(12.3±1.2) ^a
egg-like	(5.1±1.9) ^a	(0.0±0.0) ^b	(0.0±0.0) ^b
dry	(3.3±1.5) ^a	(1.7±0.8) ^b	(2.0±0.8) ^b
salivating	(5.1±1.2) ^a	(3.5±1.1) ^b	(3.1±1.5) ^b
flour-like	(2.1±1.0) ^a	(1.7±0.9) ^a	(2.5±1.1) ^a
fruity	(0.0±0.0) ^b	(3.5±1.1) ^a	(3.7±1.5) ^a
bitter	(1.3±0.7) ^a	(1.5±0.8) ^a	(2.0±1.0) ^a

Different letters in the same row indicate statistically significant differences ($p<0.05$) according to one-way ANOVA and the Tukey's test. F1 and F2=formulations containing sugar, water, baking powder,

chia seeds, einkorn flour at 30 and 27 %, and peach powder at 3 and 6 %, respectively.

Таблиця-приклад демонструє ключові структури та риси, відтворені з Mihaylova et al 2023. Characterization of muffins reformulated with chia and lyophilized peach powder in terms of some technological and sensory aspects. Food Technol Biotechnol. 2023;61(3):273-82. doi.org/10.17113/ftb.61.03.23.7843

Рисунки

Рисунки можуть бути графіками, лінійними рисунками, фотографіями або їх комбінаціями. Перевірте цілі свого журналу, дізнайтеся, чи поширені багаточастинні зображення, чи вони віддають перевагу публікації незалежних рисунків. Кількість і стиль необхідних рисунків вплинуть на ваш вибір журналу. Деякі журнали мають детальні вказівки щодо творів мистецтва на додаток до основних указівок в інструкціях для авторів.

Фотографії

На фотографіях незнайомих предметів включіть знайомий предмет як указівку на розмір або вставте коротку лінійку та вкажіть його довжину (1 см, 10 мкм або інше вимірювання, що має відношення до вашого дослідження).

Перевірте вимоги журналу до роздільної здатності (кількість точок на дюйм, кількість пікселів тощо) та формату файлу (eps, tiff, bmp тощо), особливо у журналах, які також виходять друком. Пам'ятайте про ширину колонки або розмір сторінки, щоб переконатися, що рисунки можуть поміститися в межах доступного простору.

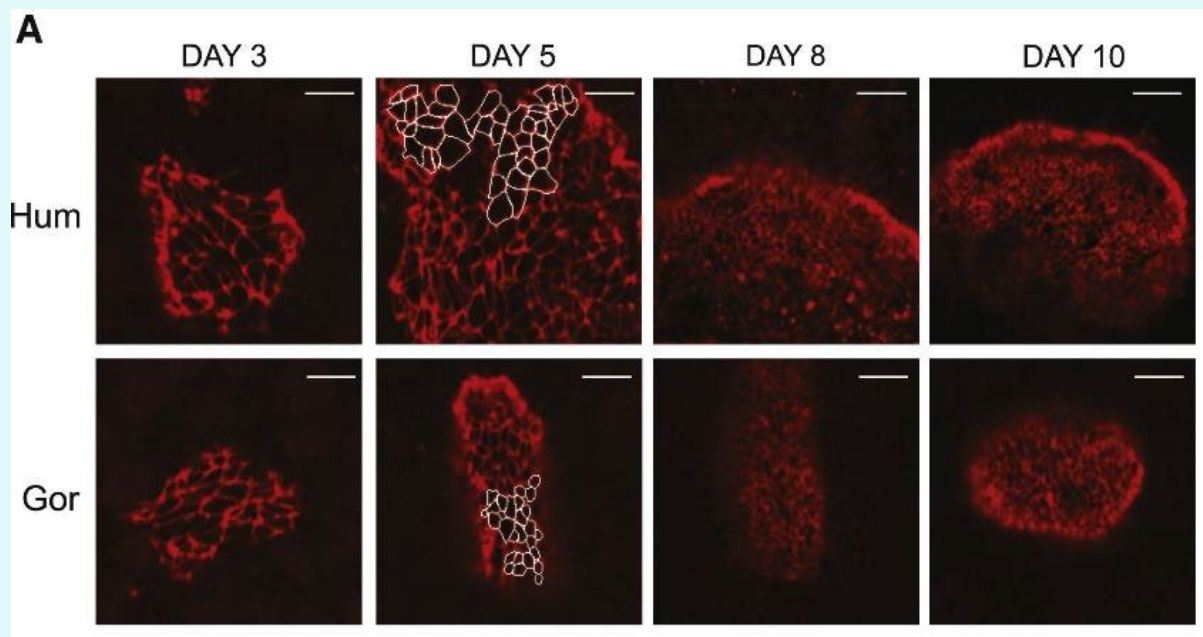

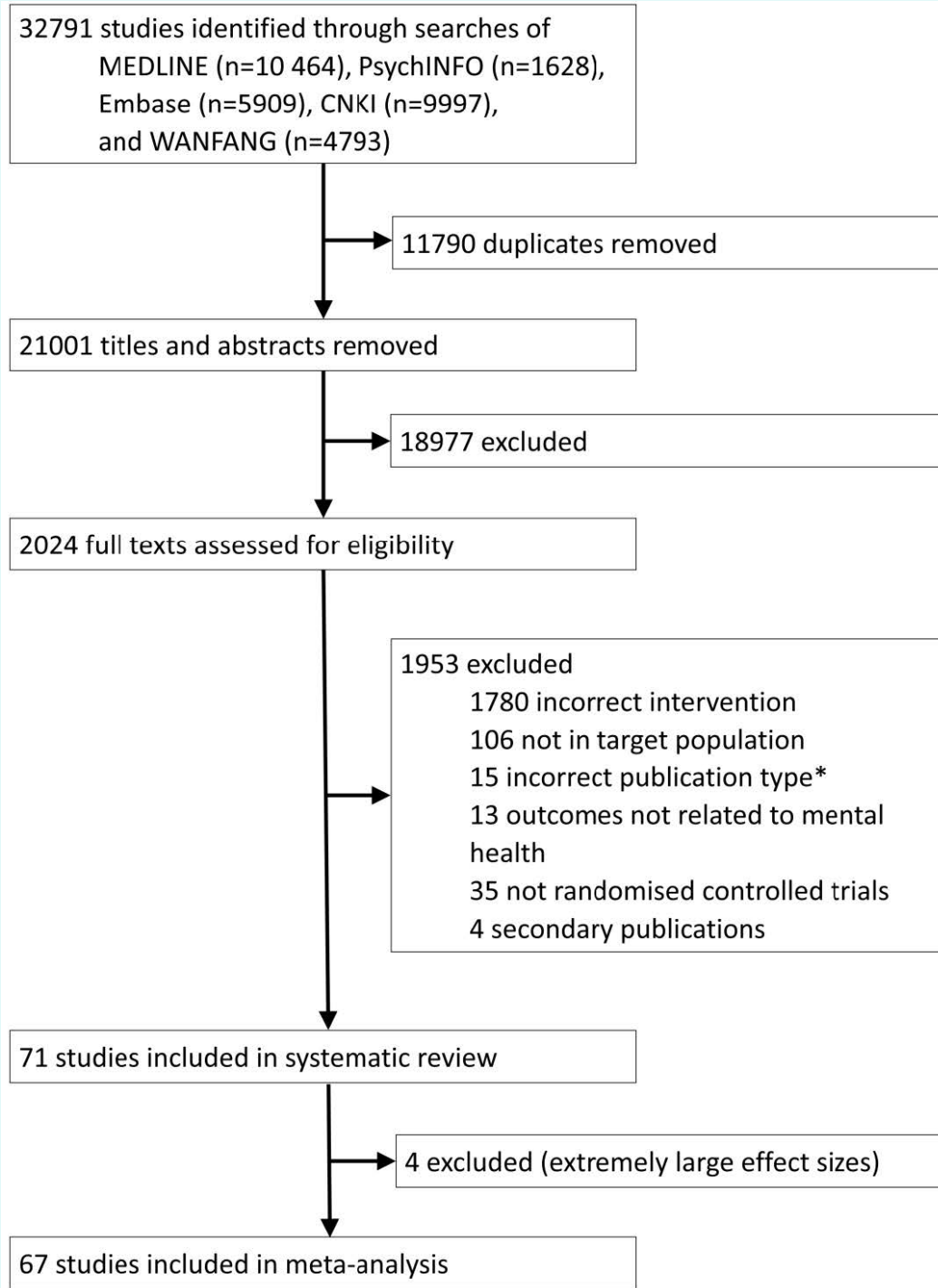
Рис. 3. Затримка переходу нейроеlementів людини, що пов'язана з коротшим клітинним циклом

(А) Імунофлуоресцентне забарвлення ZO1 на поверхні апікальних люменів органоїдів людини (Н9) та горили (G1), що виявляє апікальні ділянки поверхні окремих нейронних клітин-попередників на 3, 5, 8 і 10 дні. Контури деяких окремих клітин органоїдів на 5-й день позначені білим. Масштабна лінійка – 10 мкм.

Приклад зображення, що демонструє фотографію та масштабні лінійки, відтворено з Benito-Kwiecinski, Silvia et al. 2021 An early cell shape transition drives evolutionary expansion of the human forebrain. Cell, Volume 184, Issue 8, 2084–2102.e19 <https://doi.org/10.1016/j.cell.2021.02.050>

Профіль дослідження

Для дослідження, в якому проводиться скринінг початкової вибірки та відбір відповідних учасників або матеріалів певним чином, профіль дослідження або блок-схема є корисними. У CONSORT є шаблон для клінічних випробувань або інтервенційних досліджень. PRISMA використовує один шаблон для систематичних оглядів і мета-аналізів. В обох випадках починайте з розміру загальної початкової вибірки та наводьте причини для виключення на кожному кроці.

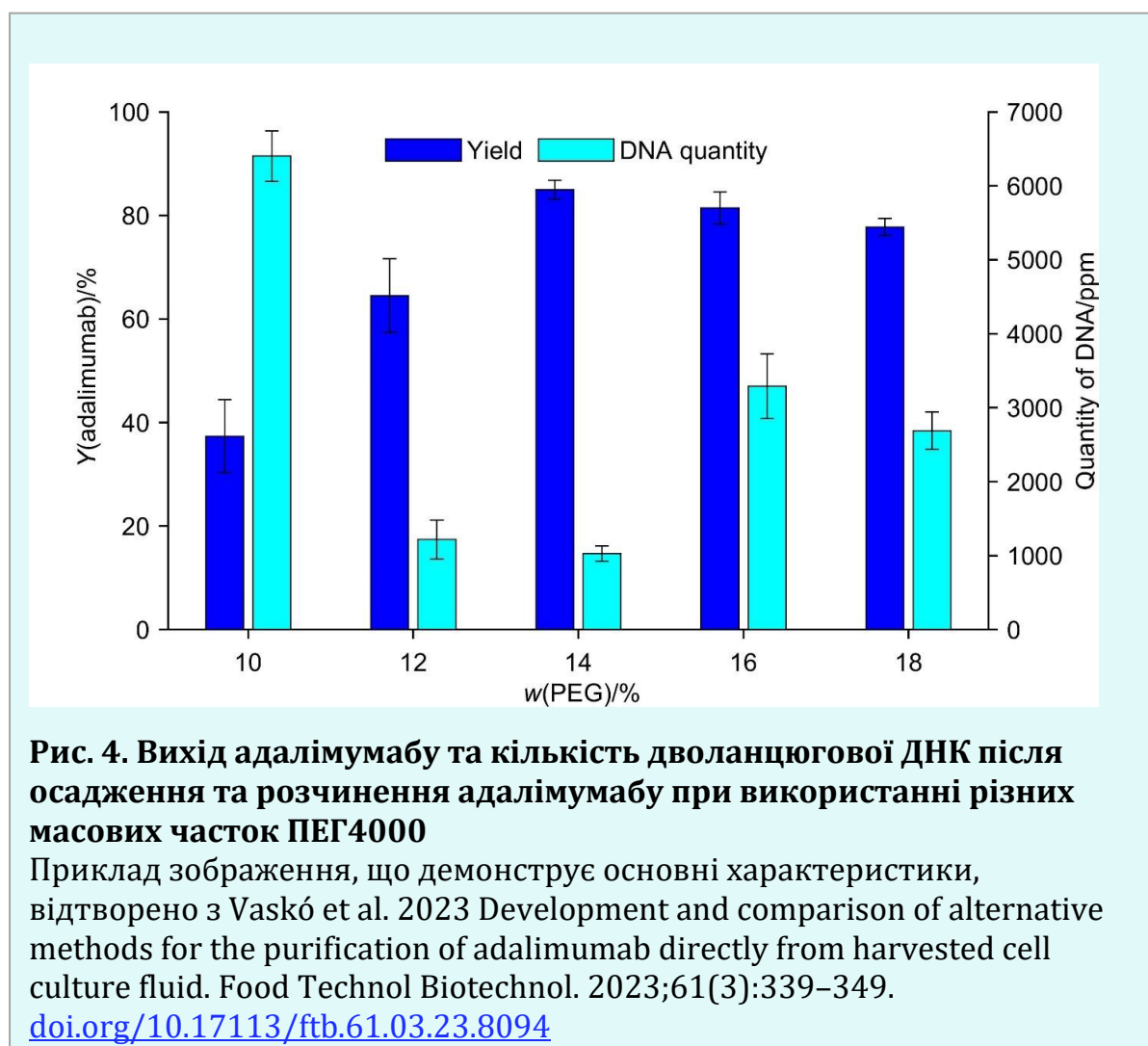
Приклад блок-схеми для метааналізу. Відтворено з Li et al 2023. Efficacy of culturally adapted interventions for common mental disorders in people of Chinese descent: a systematic review and meta-analysis. *Lancet Psychiatry*, Volume 10, Issue 6, 426–440 [doi.org/10.1016/S2215-0366\(23\)00118-9](https://doi.org/10.1016/S2215-0366(23)00118-9)

Лінійні діаграми та гістограми

Лінійні графіки показують, як змінюється одна змінна щодо іншої. Вони мають бути використані для безперервних даних, а інтервали вздовж осі x мають бути постійними.

За необхідності можна використовувати складніші лінійні діаграми, але вибирайте найпростіший формат, який найкраще передає ваші висновки.

Якщо дані не безперервні (зокрема, при відображенні впливу різних масових часток сполуки на вихід продукту), використовуйте гістограму (бар-чарт).

Прямокутник і графік вусів корисні для відображення розподілу набору даних. Він представляє мінімальне значення, перший (нижній) кuartиль, медіану (середнє значення набору даних), третій (верхній) кuartиль і максимальне значення. Це також допомагає виявити викиди, тобто точки даних за межами вусів коробкового графіка, які не слідує загальній тенденції.

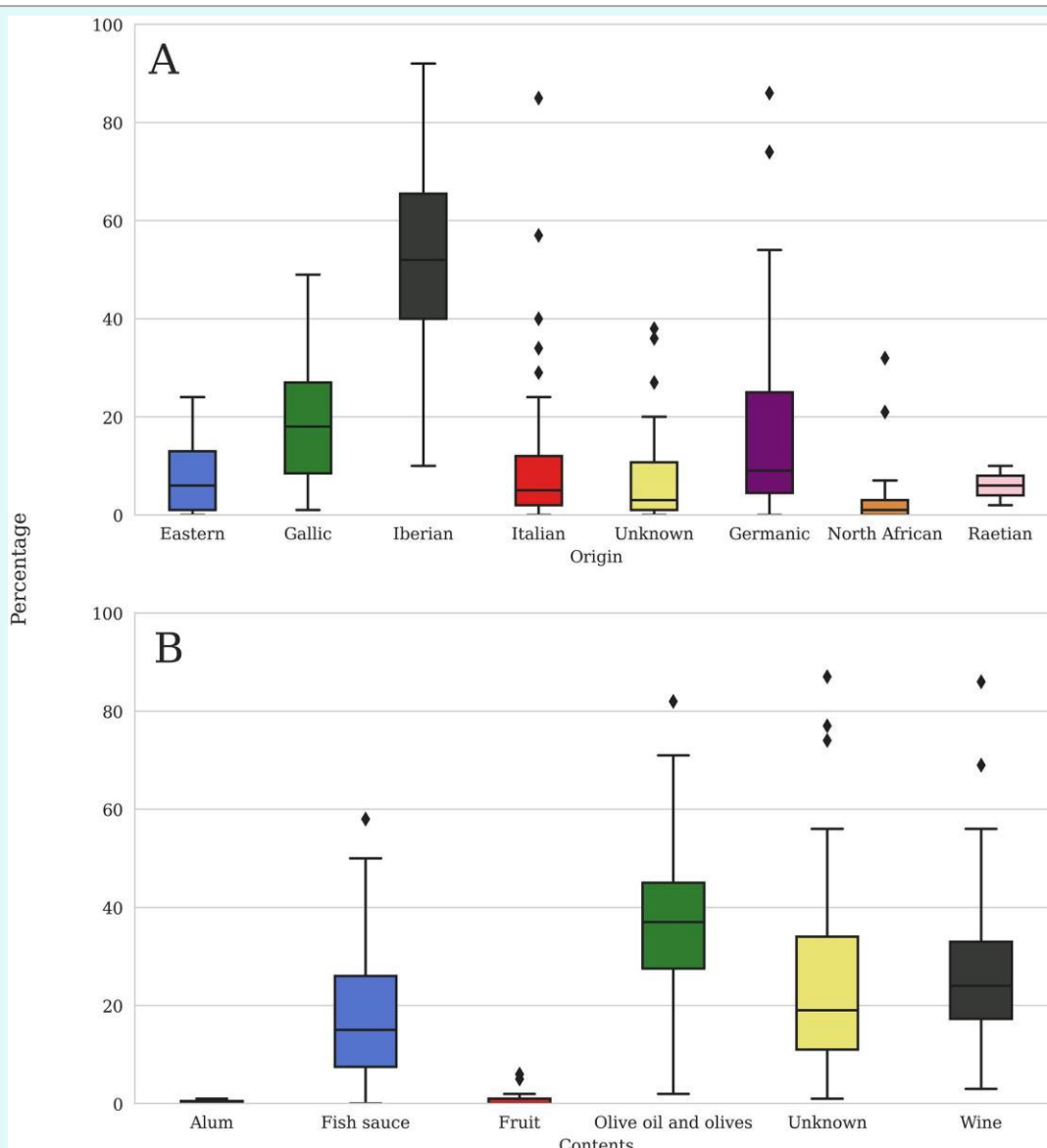

Рис. 2. а-в. Походження та вміст амфор. Графіки "ящик з вусами", що відображають відсоткове співвідношення кожного походження та вмісту в складі археологічних комплексів кожної ділянки.

<https://doi.org/10.1371/journal.pone.0279382.g002>

Приклад графіку відтворено з Franconi et al. (2023). From Empire-wide integration to regional localization: A synthetic and quantitative study of heterogeneous amphora data in Roman Germania reveals centuries-long change in regional patterns of production and consumption. PLOS ONE 18(1): e0279382. doi.org/10.1371/journal.pone.0279382

Ілюстрації моделей

Іноді може бути корисно узагальнити свої висновки у вигляді діаграми або моделі. Зробіть це просто з якомога меншою кількістю ліній і чітко підпишіть.

Додатковий матеріал

Подяки

Згадайте всіх учасників, які зробили вагомий внесок до дослідження, але не є авторами/співавторами. Це можуть бути редактори або перекладачі; ті, хто збирали дані або ті, хто надав матеріали. Ви маєте отримати письмовий дозвіл усіх осіб, що зазначені у цьому розділі, на їх згадування. Вони також мають бути ознайомлені з фінальною версією поданого рукопису.

Зазначте всі джерела фінансової підтримки. Рекомендована форма: "Цю роботу виконано за підтримки Ради з медичних досліджень [номер гранту xxxx]". За відсутності фінансування використовуйте таке речення: "Це дослідження не отримало жодного гранту від фінансової установи в державному, комерційному або некомерційному секторах".

Політика щодо конфлікту інтересів

Поінформуйте про всі потенційні фінансові та нефінансові конфлікти інтересів, що можуть бути сприйняті як такі, що впливають на неупередженість прийняття рішень щодо поданого вами рукопису.

Скорочення

Для підвищення лаконічності та читабельності рукопису заведено застосовувати скорочення слів. Однак, пояснення скорочень часто ігноруються авторами, які працюють у відповідних галузях науки, де певні специфічні скорочення є загальноприйнятими. Водночас скорочення, добре відоме в одній галузі, може мати інше значення або бути незнайомим – в іншій.

У загальних рекомендаціях скорочення варто вводити при першому згадуванні в кожному розділі статті: у назві, анотації, ключових словах, основному тексті, підписах і легендах до таблиць і рисунків – для кожного скорочення має бути відповідне визначення в тексті. Варто зазначити, що чимало журналів не рекомендують використовувати скорочення в назвах та анотаціях.

Деякі журнали додають до тексту список скорочень, особливо для тих слів або словосполучень, що трапляються три або більше разів у рукописі. Під час застосування скорочень звертайте увагу на їх специфічне використання, а саме: великі літери, правопис і розділові знаки. Крім того, кожен журнал може встановлювати власні вимоги: ознайомтеся з інструкціями для авторів.

Уникайте використання скорочень для одиничних слів, наприклад, SCZ для шизофренії, або для термінів, що вживають не більше трьох разів у статті.

У довгих списках скорочень бажано розділяти окремі пункти знаком "крапка з комою (;)", що є проміжним між комою та крапкою.

Уникайте скорочень в анотації.

Загальні поради щодо написання

- / Дотримуйтеся єдиного правопису. Якщо ви пишете англійською, перевірте, чи вибраний Вами журнал використовує американську або британську орфографію, а потім налаштуйте перевірку орфографії та граматики у вашому текстовому редакторі, відповідно до різновиду англійської мови (зокрема, 21 Jan. 2009 у британському варіанті або Jan 21, 2009 – в американському).
- / Висловлюйте свої сумніви за необхідності, але уникайте надмірного використання невизначених формулювань (зокрема, краще вживати "є можливим" замість "може, можливо, бути потенційним").
- / Видаляйте очевидні твердження (зокрема, "Ліси є дуже важливими екосистемами") та інші зайві фрагменти (зокрема, "Добре відомо, що...").
- / Переконайтеся, що ви використовуєте правильні наукові терміни, бажано ті, що визначені відповідною міжнародною організацією, зокрема, Програмою міжнародних непатентованих назв і класифікацією медичних продуктів <https://www.who.int/teams/health-product-and-policy-standards/inn>. Літеральні переклади часто бувають неточними.
- / Якщо ви пишете мовою, в якій науковий термін не має синоніма, то точно визначте його та запропонуйте прийнятний переклад.

- ✓ Дайте визначення кожного малопоширеного або неоднозначного наукового терміну одразу при першому згадуванні. Ви можете перелічити його синоніми, якщо такі є (для полегшення пошуку), але надалі використовуйте лише один термін (щоб уникнути плутанини).
- ✓ Використовуйте стандартизовані одиниці вимірювання SI (Міжнародна система одиниць).
- ✓ За можливості використовуйте загальновідомі слова замість наукових термінів, якщо вони не є необхідними. Однак уникайте розмовних та ідіоматичних виразів, а також фразових дієслів (зокрема, "дізнаватися", "окупатися"), які часто важко зрозуміти особам, які не є носіями мови.
- ✓ При поданні відсоткових даних у тексті необхідно чітко вказувати, що є базою (тобто 100 %) для цих розрахунків.
- ✓ Коли ви пишете про кореляції, зв'язки тощо, чітко вкажіть, які значення ви порівнюєте.

Препринт-сервери

Коли ви вирішите, що ваша стаття готова до подання, розгляньте можливість опублікувати цю версію на сервері препринтів.

Сервери препринтів – це репозиторії, які дозволяють опублікувати версію вашої статті онлайн, а також можливі доопрацювання до неї. Зазвичай автори публікують свою статтю на сервері препринтів перед або одночасно з поданням до журналу. Деякі журнали навіть допоможуть перенести вашу статтю на сервер препринтів під час подання.

Крім того, деякі журнали не розглядають подання статті, якщо вона була розміщена на сервері препринтів. Усе більше журналів включають свою політику та процеси щодо препринтів до інструкцій для авторів.

Переконайтеся, що ви знайшли інформацію про цю політику на веб-сайті журналу або в базі даних [Sherpa/Romeo](#) в розділі "Розміщення поданої версії на препринт-сервері" (англ. Submitted Version Location Preprint Server).

Препринт-сервери стали поширеними у багатьох галузях науки, до найбільш відомих належать [arXiv](#) (фізичні науки), [bioRxiv](#) (біологія), [EarthArXiv](#) (земельні науки), а також багатопрофільні платформи, такі як [OSF Preprints](#), [F1000 Research](#), [ScienceOpen](#) тощо.

Публікація вашої роботи на сервері препринтів має певні переваги та зазвичай є безплатною.

- ✓ Збільшує швидкість, з якою ваша стаття стає доступною для інших читачів.
- ✓ Установлює вашу пріоритетність та авторство роботи за темою на більш ранньому етапі завдяки позначці точного часу й дати, коли роботу було опубліковано у відкритому доступі.
- ✓ Дозволяє іншим дослідникам надати відгук на вашу статтю для її поліпшення перед офіційним поданням до журналу.
- ✓ Дозволяє дослідникам швидше робити покликання на вашу роботу та використовувати її як основу для подальших досліджень, що підвищує впливовість вашого дослідження й посилює видимість у вашій науковій галузі.

Якщо ви вирішите опублікувати статтю на сервері препринтів, то обов'язково зазначте цю інформацію в супровідному листі та додаткових даних при поданні до журналу.

Після того, як вашу статтю буде прийнято, оновіть інформацію про препринт, додавши до запису дані журналу, і закликайте читачів вашого препринта робити покликання на остаточну опубліковану версію статті.

Подання рукопису

Не надсилайте той самий рукопис одночасно до кількох журналів. Це неетична практика, яка може призвести до дублювання публікацій і надмірного використання часу й зусиль редакторів і рецензентів.

Попередні публікації у вигляді препринтів чи тез конференцій не вважають поданням рукопису до журналу. Проте деякі журнали все ж не допускають таких робіт. Деталі дивіться у правилах про препринт-сервери.

Вторинні публікації допускають, якщо вони призначені для зовсім іншої аудиторії (зокрема, іншою мовою або для фахівців і широкого загалу) і ви отримали схвалення редакторів обох журналів. У такому випадку посилання на первинну публікацію має бути зазначене у примітці на титульній сторінці вторинної публікації. Для перекладів необхідно включити повне посилання на оригінал та отримати дозвіл від власника авторських прав на публікацію іншою мовою.

Перед початком онлайн-подання переконайтеся в наявності у вас всієї необхідної інформації. Повторно ознайомтеся з інструкціями для авторів і використовуйте таблицю EASE для швидкої перевірки подань як чекліст.

/ Декларації

Системи подання рукописів вимагають включення декларацій, що підтверджують такі аспекти:

- / Запевнення, що жодна частина рукопису не була опублікована раніше, не розглядається для публікації в іншому журналі. За наявності винятків (зокрема, опублікований абстракт, препринт або переклад) повідомте редактора в супровідному листі.
- / Підтвердження, що всі, хто зазначені як автори, відповідають критеріям авторства, згідно з політикою журналу, і погоджуються з поданою версією рукопису.
- / Запевнення, що жодна особа, яка відповідає критеріям авторства, не була виключена.
- / Для досліджень, що стосуються людей: підтвердження, що дослідження відповідає принципам Гельсінській Декларації ([WMA Declaration of Helsinki](#)).
- / Для досліджень, що стосуються тварин: підтвердження відповідності дослідження етичним стандартам, що визначені у [Consensus Author Guidelines on Animal Ethics and Welfare for Veterinary Journals](#) та схваленні етичним комітетом.

- ✓ Розподіл даних за статтю/гендером (а також, за можливості, за расою чи етнічністю) і врахування цих аспектів, відповідно до рекомендацій SAGER. (див. [SAGER Guidelines for details](#)).

Використовуйте [EASE для швидкої перевірки подань](#) для впевненості у тому, що у вас є всі необхідні матеріали, перш ніж розпочати онлайн-подання.

ЗАГАЛЬНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ	Рукописи мають бути ЗАВЕРШЕНИМИ, ЛАКОНІЧНИМИ та ЧІТКИМИ (див. Керівні принципи EASE , доступні багатьма мовами). Дотримуйтеся відповідних настанов щодо звітності, якщо це застосовно.
ОБМЕЖЕННЯ СЛІВ ТОЩО	
Основний текст Оригінальні статті <інший тип статей>	
Анотація Оригінальні статті <інший тип статей>	
Ключові слова Оригінальні статті <інший тип статей>	
Основні моменти/Ключове повідомлення (нижче анотації)	
Таблиці/Рисунки Оригінальні статті <інший тип статей>	
ІНФОРМАЦІЯ НА ТИТУЛЬНІЙ СТОРІНЦІ	
Заголовок	
Короткий заголовок	
Прізвище, ім'я, по-батькові автора(-ів)	
Запитувана інформація про афіліацію	

Контактні дані автора-кореспондента	
Постійні ідентифікатори автора (-ів) тощо	
СТРУКТУРА ОСНОВНОГО ТЕКСТУ, ПРИКІНЦЕВОЇ ЧАСТИНИ, ПОСИЛАНЬ	
Типові заголовки Оригінальні статті <інший тип статей>	
Підзаголовки	
Вимоги щодо особливостей тексту для будь-якого розділу	
Прикінцева частина (зокрема, внески авторів)	
Посилання максимальна кількість Оригінальні статті <інший тип статей>	
Стиль оформлення посилань	
ФОРМАТУВАННЯ	
Правопис	
Загальний стиль	
ПРИМІТКИ ЩОДО ПРОЦЕСУ ПОДАННЯ	
Супровідний лист Вимагається? Які особливі деталі зазначено?	

Посилання на всі необхідні авторські форми Потрібні під час подання чи після прийняття? Підписують усі автори чи лише автор, що подає рукопис?	
Пропоновані рецензенти на власний розсуд/ Обов'язково? Як багато? Які деталі потрібні?	
Таблиці Чи є вимога подання окремим файлом?	
Рисунки Чи є вимога подання окремим файлом? Якому формату надають перевагу?	
Додаткові документи	
Збори та платежі За відкритий доступ, кольорові зображення, сторінки тощо?	
ПОЛІТИКИ ЖУРНАЛУ ТОЩО	
ПУБЛІКАЦІЙНА МОДЕЛЬ (Підписка/Гібридна/Цілковито відкритий доступ?)	
Препринт і передпублікація	
Поширення даних	
Модель рецензування (Одинарне-/Подвійне-/Потрійне-)	

анонімізоване/Відкрите рецензування?)	
Рейтинг прийняття/відхилення рукописів	
Часові межі для рецензування та підготовки рукопису	
Цитування та альтернативні метрики	
ДОДАТКОВІ ВІДОМОСТІ	
Використовуйте цей розділ для зазначення будь-яких особливостей або вимог, які не належать до інших категорій цієї таблиці.	

Супровідний лист

Необхідність супровідного листа залишається предметом постійних дискусій. Деякі редактори надають йому великого значення, тоді як інші – ні. Утім, **хороший супровідний лист може бути коротким, містити кілька ключових деталей**, які підтримують подану вами статтю та **допоможуть краще привернути увагу до її цінності для журналу**:

Забезпечте правильне зазначення назви журналу та імені редактора, **особливо якщо ви подаєте статтю вже не вперше (до другого або наступного за пріоритетом журналу)**. Помилки в цих даних можуть створити враження недбалості й знизити шанси на позитивний розгляд рукопису.

Коротко опишіть основну тему дослідження, її актуальність для журналу та внесок роботи до відповідної галузі.

Ви можете згадати статті, що раніше публікував журнал і на яких базується ваша робота (можливо, ви навіть їх цитували). Чи продовжує ваша стаття цю тему та додає щось нове та актуальне? Така інформація показує, що ви знайомі зі змістом журналу та підтверджує, що ваша робота є релевантною для розгляду.

Ви також можете запропонувати трьох–шістьох потенційних рецензентів для вашої статті. Оскільки знайти рецензентів стає дедалі складніше, такі пропозиції можуть бути корисними, хоча немає гарантії, що їх буде прийнято. Серед запропонованих кандидатів можуть бути автори, яких ви цитуєте у своїй роботі; члени редакційної колегії журналу, які працюють над подібною темою; інші науковці, які вам відомі в цій галузі. Важливо не пропонувати своїх колег, співавторів, близьких знайомих або осіб, які можуть мати конфлікт інтересів під час рецензування вашої роботи.

За потреби можна також вказати осіб, яких небажано залучати до рецензування. Це можуть бути близькі співробітники, конкуренти або інші особи, які, на вашу думку, не зможуть забезпечити неупереджений рецензентський відгук на вашу роботу.

Ви також можете використати супровідний лист, щоб повторити заяви, що описано в попередньому розділі. Однак, якщо ви вже надали цю інформацію, це робити не обов'язково.

У цілому ця інформація має займати не більше однієї сторінки, але при цьому чітко пояснювати редактору, чому ваша стаття підходить для журналу й буде цікавою для його читачів (а не те, чому публікація у цьому журналі буде корисною для вашої роботи, оскільки це не є пріоритетом для редактора).

Про це керівництво

Ці поради було адаптовані з EASE Guidelines for Authors and Translators of Scientific Articles to be Published in English. Вони надають рекомендації та чекліст для успішного подання статей.

СПІВАВТОРИ: Джоан Марш, Ятіндра Джоші, Дункан Ніколас, Ядранка Стояновські, Іва Грабарич Андоновські.

Оригінальні Рекомендації розроблено в рамках проекту, що ініційований Сільвією Уфнальською від імені EASE у 2010 році; щорічно оновлювалися до 2020 року. Рекомендації доступні 30 мовами на вебсайті EASE. 2020 року Сільвія Уфнальська та Алісон Террі розробили Таблицю швидкої перевірки для подання EASE – просту таблицю, яку журнали можуть використовувати на початку інструкцій для авторів. Вона чітко показує найважливішу інформацію, зокрема, обсяг тексту, кількість ключових слів, формат таблиць і рисунків. Таблиця доступна 16 мовами на вебсайті EASE.

Ми вдячні всім, хто долучився до цих двох проєктів. Зверніть увагу, що Рекомендації й Таблиця швидкої перевірки для подання більше не оновлюватимуться.

СПІВАВТОРИ РЕКОМЕНДАЦІЙ (у хронологічному порядку):

Сільвія Уфнальська (ініціатор і редактор, sylwia.ufnalska@gmail.com), Паола Де Кастро, Ліз Вагер, Керол Норріс, Джеймс Гартлі, Франсуаза Салагер-Маєр, Марцін Козак, Ед Галл, Анджела Тернер, Вілл Хьюз, Пітер Говенкамп, Томас Бабор, Ерік Ліхтфуз, Річард Херлі, Мерсе Пікерас, Марія Перссон, Елізабетта Полтроньєрі, Сюзанна Лапстун, Маре-Енн Лане, Девід Во, Ар'ян Полдерман, Ана Марушич, Елізабет Хезелтайн, Джой Барроу-Бьоніш, Єва Бараньова, Том Ленг, Аріє Мантен, Піппа Сمارт, Армен Гаспарян, Джон Мішер, Ширін Хейдарі, Ксенія Баждарич

European Science Editing Листопад 2018; 44(4)
<https://doi.org/10.20316/ESE.2018.44.e1>

СПІВАВТОРИ ТАБЛИЦІ ШВИДКОЇ ПЕРЕВІРКИ ДЛЯ ПОДАННЯ: Сільвія Уфнальська та Алісон Террі European Science Editing 46: e53477

Ufnalska S, Terry A (2020) Proposed universal framework for more user-friendly author instructions. European Science Editing 46: e53477.
<https://doi.org/10.3897/ese.2020.e53477>

ПЕРЕКЛАД УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ:

Ірина ІЗАРОВА, голова Українського регіонального відділення Європейської асоціації наукових редакторів

Ганна ХАРЛАМОВА, заступниця голови Українського регіонального відділення Європейської асоціації наукових редакторів, директорка Координаційного центру із випуску серії наукових періодичних видань "Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка"

Марія НАУМОВА, технічний секретар Координаційного центру із випуску серії наукових періодичних видань "Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка"

Юлія ГАРТМАН, членкиня Українського регіонального відділення Європейської асоціації наукових редакторів

РЕДАГУВАННЯ: Ганна НОВІКОВА, директорка Видавничо-поліграфічного центру "Київський університет"

Підготовлено у межах наукового проєкту № 24ДФ013-02 "Теоретичні засади гармонізації редакційних практик українських наукових видань із міжнародними стандартами для конкурентоспроможної інтеграції України до європейського простору відкритої науки", який виконує колектив учених Київського національного університету імені Тараса Шевченка (договір № 192/0192 від 01.08.24 за грантової підтримки НФДУ)

Secretary / secretary@ease.org.uk

EASE Website / ease.org.uk

LinkedIn / linkedin.com/company/easeeditors

Facebook / facebook.com/EASEeditors

Mastodon / mastodon.world/@EASE@mstdn.science

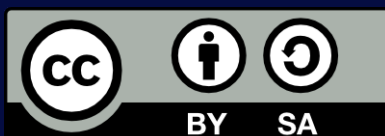
X/Twitter / twitter.com/EASEeditors

YouTube / youtube.com/channel/EASEeditors

Secretariat and Registered office:

The Brambles, Ryton Road, Dymock, Gloucestershire, GL18 2DG, UK

The European Association of Science Editors is a Company Limited by Guarantee. It is registered in England and Wales and the Company Number is 4049507. It is not registered for VAT.

ts, Research Square 2024. This work is licensed under a Creative Commons Attribution Share Alike Licence (CC BY-SA 4.0).

Users can reproduce material from this guide under the same conditions as the materials are made available.